

Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving West Maas en Waal 2025-2026

Algemene Plaatselijke Verordening, Alcoholwet, Wegenverkeerswet,
Wet op de kansspelen en overige bijzondere wetten

Vastgesteld door de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders
Augustus 2025

1. Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving West Maas en Waal 2025-2026 (hierna: uitvoeringsprogramma). Dit uitvoeringsprogramma maakt inzichtelijk welke activiteiten we op het gebied van vergunningverlening en handhaving (toezicht en handhaving) in 2025 en 2026 willen uitvoeren. Dit is de tweejaarlijkse uitwerking van het Beleidsplan toezicht en handhaving West Maas en Waal 2024-2027 (hierna: beleidsplan), welke de raad afgelopen september heeft vastgesteld.

In dit uitvoeringsprogramma staan taken beschreven die vallen onder de bevoegdheid van de burgemeester en taken die vallen onder de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Om die reden stellen zowel de burgemeester als het college het uitvoeringsprogramma vast.

2. Wettelijk kader

Het toezicht en de naleving van wetten is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. De boa's voeren controles uit op de naleving wet en regelgeving, zoals:

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

De Awb bevat de algemene regels van het bestuursrecht met betrekking tot de verhouding tussen de overheid enerzijds en de inwoners, bedrijven en overige instanties anderzijds alsmede de diverse overheidsorganen onderling. Verder regelt de Awb de bevoegdheden van bestuursorganen tot het nemen van besluiten. Hoe de besluiten moeten worden voorbereid, gemotiveerd, bekendgemaakt en ook het recht tot het maken van bezwaar en het instellen van beroep.

Wet op de kansspelen

Kansspelen worden gereguleerd door deze wet. In veel gevallen is een vergunning nodig om kansspelen te organiseren.

Alcoholwet

Deze wet geeft gemeenten de verantwoordelijkheid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving met betrekking tot drank en horeca. Het stelt gemeenten verplicht om een preventie- en handavingsplan alcohol vast te stellen. Aangezien er voor de handhaving op de Alcoholwet separaat beleid is, maakt dit daarom geen deel uit van dit uitvoeringsprogramma. Wel worden onze boa's ook ingezet voor het uitvoeren van de toezichtstaken.

Wegenverkeerswet (WVW)

De WVW vormt de basis voor de regelgeving van het wegverkeer. Deze is van toepassing indien dit betrekking heeft op de leefbaarheid en valt binnen de bevoegdheden van de boa's.

Winkeltijdwet

Deze wet regelt de openingstijden van de winkels.

Algemene Plaatselijke Verordening West Maas en Waal (APV)

In de APV staat de gemeentelijke regelgeving op het gebied van openbare orde en veiligheid. Elke gemeente heeft een eigen APV en deze geldt voor iedereen binnen de gemeente. Uit de regels van de APV blijkt of een vergunning nodig is voor bepaalde activiteiten. Voorbeelden van onderwerpen in de APV zijn: evenementen, horeca, vuurwerk, parkeren, geluidshinder, woonoverlast etc.

2.1 Wat valt er niet onder dit uitvoeringsprogramma?

Omgevingswet

De toezicht- en handhaving op het gebied van de Omgevingswet wordt voor onze gemeente uitgevoerd door de Omgevingsdienst Rivierenland. Om deze reden maakt dit geen onderdeel uit van dit uitvoeringsprogramma.

Toezicht en handhaving brandveiligheid

Het toezicht op de brandveiligheid is de taak van de Brandweer Gelderland-Zuid en zij adviseert de gemeente op dit gebied. De Brandweer Gelderland-Zuid heeft separaat beleid voor de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en stelt jaarlijks zelf een uitvoeringsprogramma en een evaluatie hiervan op. Om deze reden is dit onderwerp geen onderdeel van het uitvoeringsprogramma. Wel blijft

het college het bevoegd gezagd en indien nodig zal samen met de Brandweer Gelderland-Zuid handhavend worden opgetreden.

3. Vaststelling en bevoegdheden

Dit Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving West Maas en Waal 2025-2026 wordt door het college vastgesteld en bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Tweejaarlijks wordt het uitvoeringsprogramma geëvalueerd. De uitkomst maakt het college tevens bekend aan de gemeenteraad.

4. Doelstellingen

Onze (deel)visie voor het thema veiligheid uit het collegeprogramma luidt: 'West Maas en Waal is een veilige gemeente om in te wonen en te verblijven'. In het beleidsplan hebben wij deze visie uitgewerkt in uitgangspunten en prioriteiten.

De uitgangspunten zijn:

- Inzetten op het voorkomen van overtredingen (preventie).
- Iedereen is zelf verantwoordelijk voor een gezonde, veilige en leefbare leefomgeving.
- Belang van veiligheid en gezondheid staat voorop.
- Het toezicht- en handhavingsbeleid is eenduidig, helder en transparant.
- Toezicht en handhaving als voorbeeld voor de rest van de samenleving.
- Toezicht houden en handhaven is maatwerk.

De vastgestelde prioriteiten voor de periode 2024-2027 zijn:

- Schoon en veilig buitengebied
- Veilige bedrijventerreinen
- Jeugd
- Verkeersveiligheid

De prioritering toezicht en handhaving die in de bijlage van dit uitvoeringsprogramma beschreven staat, is mede gericht op de bovenstaande prioriteiten.

5. Samenwerking en integraal toezicht

5.1 Samenwerking politie

Landelijk en ook lokaal gezien heeft de politie te kampen met steeds minder capaciteit op straat. De politie is genoodzaakt om prioriteiten te stellen. Er kan dus door de gemeente minder worden teruggevallen op de politie.

Doordat de middelen beperkt zijn, is intensieve samenwerking van groot belang. Daarom vindt er regelmatig overleg plaats tussen de gemeente en politie, sluiten de BOA's regelmatig aan bij de briefing van de politie en wordt de samenwerking gezocht door bijvoorbeeld samen te surveilleren op het gebied van o.a. evenementen en jeugd.

5.2 Aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

Onzichtbare vormen van criminaliteit ondermijnen de samenleving. Ook in West Maas en Waal blijkt sprake te zijn van criminele, ondermijnende activiteiten en misstanden. Zo zijn er verschillende signalen van 'witwasbedrijven' waar je zelden klanten ziet, hennepkwekerijen en arbeidsuitbuiting. Maar ook van vastgoedfraude en zogenaamde 'knooppunten' (zoals horeca, bedrijventerreinen en recreatieparken).

We werken daarom samen met onze partners (o.a. de ODR, politie, brandweer, belastingdienst, RIEC, OTSL) aan het signaleren, voorkomen en aanpakken van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Dit doen we door (1) meer en beter zicht te creëren op deze vorm van criminaliteit, (2) criminele kansen tot een minimum te beperken en (3) deze vorm van criminaliteit consequent aan te pakken. Dit alles vraagt extra inzet op het gebied van Toezicht en Handhaving. Zo wordt een bijdrage geleverd aan onderzoeken, integrale controles en inzet van bestuurlijke maatregelen. Daarnaast wordt tijdens reguliere controles, met name in het buitengebied en op bedrijventerreinen met een bredere bril gekeken en zo direct een bijdrage geleverd aan het creëren van meer en beter zicht op ondermijning.

5.2.1 Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)

Een van de maatregelen om ondermijning tegen te gaan is het toepassen van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). Deze wet geeft onze gemeente de mogelijkheid om de integriteit van personen en bedrijven te toetsen die een vergunning, subsidie of overheidsopdracht aanvragen. De wet dient als instrument om te voorkomen dat de gemeente ongewild criminele activiteiten faciliteert en om de concurrentiepositie van bonafide ondernemers te beschermen.

In 2021 heeft het college de 'Beleidsregel Wet Bibob Tweestromenland 2020' vastgesteld. Hierin staat de uitwerking van de Wet Bibob en hoe wij in West Maas en Waal hier uitvoering aan willen geven. Echter is op dit moment geen capaciteit beschikbaar voor het uitvoeren van Bibob-toetsen. De IV-ambtenaar fungeert op dit moment als Bibob-coördinator; zij draagt zorg voor een overdracht van de documenten aan een extern bureau (bijv. de BHBW bij horecaverGUNningen of een advocatenkantoor bij complexe zaken) zodat zij de Bibob-toets voor onze gemeente kunnen uitvoeren.

Onze gemeente gaat, net als andere gemeenten in Tweestromenland, vanaf 2026 deelnemen aan het provinciale project 'Feniks'. Met dit project ondersteunt de Provincie Gelderland onze gemeente met het intensiever gebruiken van de Wet Bibob. Hierbij kunnen wij gebruik maken van de expertise van ervaren Bibob-onderzoekers; we kunnen daarvan leren en inzien wat de Wet Bibob voor onze gemeente kan betekenen en welke capaciteit daarvoor nodig zal zijn. Naar aanleiding van dit project zal onderzocht worden of deze capaciteit ook ingevuld kan worden en zo ja, op welke manier.

5.3 Lokaal jeugdoverlastoverleg

In onze gemeente is er sprake van meldingen van jeugdoverlast in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. In het kader van de integrale aanpak wordt gewerkt met het 7-stappenmodel. Verschillende overlastgevendende jeugdigen worden in kaart gebracht en per overlastgroep wordt een integrale aanpak afgesproken. De BOA's spelen in deze aanpak ook een belangrijke rol. De BOA's sluiten dan ook aan bij het lokaal jeugdoverlastoverleg, welke zeswekelijks plaatsvindt met alle ketenpartners (zoals politie, jongerenwerker, Halt, leerplichtambtenaar en de jeugdconsulent van VraagWijzer).

Sinds kort is er in Beneden-Leeuwen een zogenaamde jongerenontmoetingsplek (jop) ingericht waar jongeren mogen samenkomen. Onze BOA zal hier regelmatig een bezoek aan brengen.

5.4 Actieprogramma internationale werknemers

In onze gemeente is een 'Actieprogramma internationale werknemers' gestart. Dit programma is er mede op gericht om arbeidsmigranten op een goede manier te huisvesten en te zorgen voor een duurzame oplossing van de positie van arbeidsmigranten in de samenleving. Ook de BOA's kunnen hier in de toekomst mogelijk voor worden ingezet.

6. BOA

De werkzaamheden van de BOA's bestaan in hoofdzaak uit het afhandelen van meldingen, het toezicht houden op o.a. de APV, de Alcoholwet en evenementen. Indien er overtredingen zijn, treden zij handhavend op.

6.1 Reguleren en specifieke werkzaamheden

Regulier

- afhandelen van alle handhavingsverzoeken, meldingen en klachten. Dit zijn doorgaans meldingen/verzoeken omtrent: honden, woonoverlast, jeugdoverlast, uitstallingen en parkeren etc.;
- extra controles naar aanleiding van handhavingsverzoeken, meldingen of klachten en indien er bijvoorbeeld sprake is van onrust bij omwonenden of bedrijven;
- actief toezicht houden op en handhaven van de prioriteiten uit het 'Beleidsplan toezicht en handhaving West Maas en Waal 2024-2027' welke binnen de bevoegdheden van de BOA's vallen (blauw op straat);
- toezicht houden op foutief parkeren en het onterecht innemen van een invalideparkeerplaats zonder vergunning;
- toezicht standplaatsen: controle (nieuwe) standplaatsvergunningen;
- toezicht op verkeersveiligheid (binnen de bevoegdheden van de BOA's).

Specifiek

- toezicht verkeersveiligheid (brengen/halen van de kinderen) rondom basisscholen (de politie zal ook worden gevraagd hier inzet op te plegen);
- toezicht parkeerverbod;
- samenwerking met politie bijv. bij opsporing, vuurwerkverkeerscontroles en preventieacties;
- inzet bij crisis/calamiteit (brand, vluchtelingen etc.);
- toezicht op illegaal (te vroeg afsteken) van vuurwerk rondom de jaarwisseling;
- toezicht weekmarkt;
- ondersteuning in het kader van ondermijning en arbeidsmigranten;
- adresonderzoeken op verzoek van burgerzaken;
- toezicht bij evenementen;
- toezicht op (hang)jeugd.

Bij de taken van de BOA's ligt de nadruk op het bevorderen van de leefbaarheid en het zorgen voor een positieve gedragsverandering. Deze gedragsverandering wordt vaker bereikt door iemand op zijn/haar gedrag aan te spreken, dan door het uitschrijven van een bekeuring. De werkwijze is daarom dat er veelal eerst wordt gewaarschuwd. Wanneer waarschuwen niet het gewenste effect heeft, wordt wel direct een bekeuring uitgeschreven.

6.2 Toezicht Alcoholwet/exploitatievergunning

De taken die de BOA's uitvoeren in het kader van de Alcoholwet luiden als volgt:

- controle op vergunning incl. terras (met name de afmetingen);
- controle op de aanwezigheid van een leidinggevende in horeca- of slijtersbedrijven;
- het uitvoeren van een schouw, bij voornamelijk de grootschalige evenementen, alvorens een evenement aanvangt. Hierbij wordt gekeken of het evenement voldoet aan de vergunningvoorschriften (bijv. gebruik van polsbandjes, aanwezigheid van leeftijdsaanduiding etc.);
- het uitvoeren van leeftijdscontroles op of nabij het evenemententerrein van evenementen die aantrekkelijk zijn voor jongeren. Het gaat hier om controle van jongeren die niet onmiskenbaar de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en met alcohol worden aangetroffen. Hetzij door wederverstrekking, hetzij verstrekt door de medewerker achter de bar die de leeftijd niet heeft gecontroleerd. Deze controles zullen in de toekomst soms in samenwerking met bureau Halt worden uitgevoerd.

7. Urenraming

7.1 Productieve uren

Op jaarbasis staat 1 FTE voor 1.872 beschikbare uren. Na aftrek van improductieve uren is er een restant van 1363 productieve uren per jaar.

7.2 Capaciteit

De gemeente West Maas en Waal beschikt op dit moment over 1 FTE (36 uur per week) aan BOA-formatie. Vergeleken bij omliggende gemeenten is dit weinig capaciteit. Dit betekent dan ook dat het heel belangrijk is om prioritering te geven aan de taken van de BOA's.

De komende periode (van augustus t/m december 2025) wordt door de BOA's een urenschema bijgehouden, zodat bij de evaluatie van dit uitvoeringsprogramma onderzocht kan worden of de capaciteit voldoende is en zo niet, hoeveel uren wij in de BOA-formatie tekort komen.

Voor de BOA's is er 0,22 FTE (8 uren per week) aan juridische ondersteuning beschikbaar. De beschikbaarheid van de handhavingsjurist is bepalend om door te kunnen pakken bij handhavingszaken. Vergeleken bij omliggende gemeenten is ook dit weinig capaciteit. Ook voor de handhavingsjurist is prioritering van op te pakken zaken van belang.

7.3 Urenverdeling

Bij het verdelen van de beschikbare uren is allereerst gekeken naar de werkzaamheden die in ieder geval moeten worden uitgevoerd. Dit aantal uren is o.a. bepaald aan de hand van de ervaringen uit het verleden. Vervolgens zijn de resterende uren verdeeld op basis van de prioriteiten en doelstellingen in het Beleidsplan toezicht en handhaving West Maas en Waal 2024-2027 en het Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland en politieke wensen.

7.4 Urenraming BOA

De uitvoering van het reguliere werk is afhankelijk van de keuzes in de hieronder geraamde uren.

regulier: toezicht en handhaving o.a. APV	Uren
meldingen/handhavingsverzoeken	570
Woonoverlast	80
verkeersovertredingen/parkeerexcessen	40
weekmarkt	23
toezicht op (hang)jeugd regulier	80
verkeersveiligheid rondom scholen	40
arbeidsmigranten	10
adresonderzoeken op verzoek van burgerzaken	35
ondersteuning i.h.k.v. ondermijning	50
reclame-uitingen	10
vuurwerk	25
surveillance (hoogste prioriteiten zie bijlage)	150
overig waaronder ad hoc-zaken/calamiteiten (o.a. brand, vluchtelingen etc.)	50
regulier: toezicht en handhaving Alcoholwet	
toezicht op evenementen	30
toezicht inrichtingen (vergunningen incl. terras)	60
regulier: toezicht tijdens evenementen	
B-evenementen	60
overige evenementen(-vergunningen)	50
totaal	1363

** Deze urenraming is gebaseerd op urenramingen vanuit andere gemeenten en gerelateerd aan de prioriteiten die gesteld zijn in het beleidsplan toezicht en handhaving, het integraal veiligheidsbeleid en de politieke wensen. In onze gemeente zal de komende periode (augustus t/m december 2025) bijgehouden worden waar de BOA's hun uren aan besteden. Uiteraard met in achtneming van bovenstaande urenraming. Bij de evaluatie kan de urenraming bijgestuurd worden.*

8. Handhavingsjurist

De meeste handhavingsbesluiten worden genomen op het gebied van de APV. Tegen deze besluiten staat bezwaar en beroep open. De vooraanschrijving, de besluiten en de juridische procedures die kunnen volgen, worden door de handhavingsjurist behandeld.

In zijn algemeenheid geldt dat ook bij de jurist de prioriteiten moeten worden gesteld met betrekking tot haar inzet. Aan de hand van o.a. de veiligheidssituatie en de prioritering in het Beleidsplan toezicht en handhaving West Maas en Waal 2024-2027 worden keuzes gemaakt welke zaken als eerste juridische opvolging krijgen. Deze keuzes worden in gezamenlijk overleg met toezichthouders en externe partners bepaald. Uiteraard worden deze keuzes afgestemd met de betrokken portefeuillehouder(s).

9. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie is van belang om na te gaan of het toezicht en de handhaving volgens planning verloopt. Daarnaast kan, waar nodig, tijdig worden bijgestuurd. Zoals eerder aangegeven, hebben wij in onze gemeente weinig capaciteit beschikbaar voor zowel onze BOA's als onze handhavingsjurist in vergelijking tot andere gemeenten. Om duidelijkheid hier over te krijgen, wordt de komende tijd middels een registratieformulier bijgehouden waar de BOA's hun capaciteit aan besteden en wat er zoal binnenkomt aan meldingen. Dit is nodig om bij de evaluatie een goede afweging te kunnen maken of er bijgestuurd dient te worden of niet.

Begin 2026 zal een tussenevaluatie plaatsvinden van dit uitvoeringsprogramma. Eind 2026 vindt de evaluatie van het gehele plan plaats en wordt het uitvoeringsprogramma 2027/2028 aan de hand daarvan uitgewerkt.

Bijlage: prioriteiten Toezicht- en Handhaving

Onderwerpen	Prioritering
Ondermijning	Hoog
H.2 Afd. 12 APV: Bepalingen ter bestrijding van heling van goederen	Hoog
H.2 Afd. 14 APV: Drugsoverlast	Hoog
H.2 Afd. 16 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – sluiting voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf	Hoog
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – vervoer inbrekerswerktuigen	Hoog
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – hinderlijk gedrag op openbare plaatsen en verboden gedrag bij of in gebouwen (jeugdoverlast)	Hoog
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – verboden drankgebruik	Hoog
Toezicht Alcoholwet op evenementen	Hoog
Toezicht Alcoholwet openbare ruimte 18-	Hoog
Gevaarlijk en hinderlijk parkeren	Hoog
H.5 Afd. 7 APV: Crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden	Gemiddeld
H.2 Afd. 13 APV: Consumentenvuurwerk. Vuurwerkcontroles	Gemiddeld
H.2 Afd. 9 APV: Toezicht op inrichtingen tot het verschaffen van nachtverblijf	Gemiddeld
H.4 Afd. 2 APV: Bodem-, weg- en milieuverontreiniging	Gemiddeld
H.3 APV: Regulering prostitutie, seksbranche en aanverwante onderwerpen	Gemiddeld
H.2 Afd. 5 APV: Bruikbaarheid, uiterlijk, aanzien en veilig gebruik van openbare plaatsen	Gemiddeld
H.2 Afd. 2 APV: Voorkomen of bestrijden van ongeregeldheden – Betoging	Gemiddeld
H.5 Afd. 6 APV: Openbaar water en waterstaatswerken – ligplaats vaartuigen	Laag
H.4 Afd. 3 APV: Het bewaren van houtopstanden	Laag
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – Neerzetten van fietsen e.d.	Laag
Terrassen	Laag
H.5 Afd. 8 APV: Vuurverbod	Laag
H.5 Afd. 4 APV: Standplaatsen	Laag
Uitstallingen	Laag
H.5 Afd. 2 en 3 APV: Collecteren, venten	Laag
H.4 Afd. 4 APV: Maatregelen tegen ontsiering en stankoverlast	Laag
Foutparkeren niet zijnde hinderlijk of gevaarlijk	Laag
Marktverordening	Laag
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – plakken en kladden	Laag
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – loslopend vee, duiven en bijen	Laag
H.2 Afd. 11 APV: Maatregelen tegen overlast en baldadigheid – bedelarij	Laag
H.5 Afd. 9 APV: Verstrooiing van as	Laag